1906. IX. évfolyam. Baja, vasárnap február hó 18. 7. szám.

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvétetnek.

Felelős szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számittatnak.

Elvégeztetett . . .

(§) Tört hárfának lepattanni készül az utolsó húrja . . . Vérrel szerzett és a szabadelvüség jegyében oly féltő gonddal őrzött alkotmányunk veszendőnek indult immár másfélesztendeje, amióta a néplázitás jegyében egybeforrott ellenzéki szövetkezet kihurcolta e Kárpátokövezte ország lakosságát a törvénytisztelet templomából a vészthozó demagógia porondjára, de megvolt mindeddig épségben az a keret, mely a parlamentarizmus elnevezése alatt, kifelé megóvta nimbuszát fenekestül fölforgatott állami jogrendünknek.

A parlament méhéből sarjadozott ki maga a koalició is, mely törvényalkotói tisztével járó immunitását a király szentesitette törvényekkel szemben üzött aktiv renitenciára használván föl, im beleful már a legközelebbi órákban abba a parlamentbe, ahonnan életét meritette.

Elvégeztetett . . . A honmentő szövetkezet dicstelen pályafutása immár végére jár és Magyarországnak a kijózanodás utjára tért becsületes népe alig sajnálja ez órában azoknak kimulását, kik a népbizalom megszentelt palládiumát alkotmányos életünk rombadöntésével mocskolták be. Egyetlen zokszó sem hangzik föl a honszivekből a nemzetiszinü hősök elnémittatásának hirére és — mi türés-tagadás — elemi erővel törne ki ajkainkon »vert haduk csonthalmain a győzedelmi ének,« ha ez a győzelem nem jelentené egyben legféltettebb kincsünknek, ezeréves alkotmányunknak végveszélyét.

Ledőlnek e pillanatban a pártpolitika alkotta válaszfalak és az egész nemzet — miként egy test és egy lélek — mélységes honfiui aggódással tekint a jövő felé, mely, hogy mit rejt méhében, békereményt-e, avagy végromlásba döntő háborut, megujuló nemzeti életet-e, avagy államiságunk örök pusztulását, — azt a politikai szenvedélyek hullámverései közben vaj' ki sejthetné e szomoru órában?

Tény csak annyi, hogy a király hivó szavára mégegyszer bevonul holnap a törvényhozás csarnokaiba a koaliciónak immár vert hada, hogy azután a népbizalom adta glóriájától megfosztva távozzék onnan, pőrére vetkőzve, mint ahogy megérdemli azt az a nemzet nevét másfélesztendőn keresztül bitorlott lelkiismeretlen frakció, mely nemzetiszinű igérgetéseinek tömkelegével fanatizálta esztendőkön át a tömeglelkeket, de amely egyetlen adott szavát sem váltotta valóra.

A sulyos csapásban tehát, mely államiságunkat a parlamentárizmus időleges fölfüggesztésével éri, mégis van némi igazságszolgáltatás. Szürke emberekként, nemzetiszinü, hamis rojtjaik megtépázva — igy távoznak az egykori népbolonditó hősök a törvényhozás templomából, hova mint a népbizalom letéteményesei, egy esztendőnek előtte bevonulva, teljesen önérdekeiknek, az epekedve sóvárgott »husosfazéknak« éltek és merőben megfeledkeztek az ezer bajtól, ezer sebből vérző nemzet kulturális és gazdasági jövőjéről. Becsületes nemzeti kulturmunka helyett, harcra keltek a fölségjogokkal, majd pedig testvérharcot szitván idehaza, hazaárulónak deklaráltak mindenkit, aki velük nem egyazon oltáron áldozott a politikai isteneknek és midőn végezetül népizgató fanatizmussal az aktiv renitencia porondjára hurcolták és lángba boritották az egész országot, epekedve sóvárogták azt a pillanatot, melyben népszerüségük föladása nélkül bevonulhassanak a kormányhatalom csarnokaiba, hol romba döntvén minden komoly munkát, pár szemfényvesztő nemzetiszinű rojttal törüljék ki a nemzetnek annyi pénz- és vérveszteségtől könnyes szemét.

Ebben meritette ki egész tevékenységét az a képviselőház, mely — előreláthatólag — holnap hajtja örök nyugovóra a mandátumvesztéstől lázas fejét — a föltámadás minden reménye nélkül.

Mert bizton bizunk immár a nemzetnek ujból fölülkerekedő bölcseségében és erős bennünk a hit, hogy az országnak talán már a legközelebbi jövőben megnyilatkozó szava elsöpri a föld szinéről azt a nemzet pénzén és vérén élősködő ellenzéki szövetkezetet, mely töméntelen sok igéreteiből egyet sem váltott valóra, hanem céltalan és erőszakos harcával fölidézte a mai szomoru állapotokat.

A képviselőháznak holnapra várható föloszlatását ugyanis nem fogják nyomon követni az abszolutizmus rémnapjai. Nem akarjuk, nem tudjuk elhinni, hogy a korona, melynek ezidőszerinti apostoli viselőjét csak nemrég a »legalkotmányosabb király« glorifikáló jelzőjével illette a nemzet elismerése, ily nehéz napokat mérne nemzetére. Lesz kibontakozás, lesz alkotmányos rend és parlamentáris életünk ismét, csak honfiui mérséklettel fogadjuk ezentul a felénk nyujtandó királyi békejobbot.

TÁRCA.

A köcsög kávé.

— Egy falusi kántor jeremiádja. —

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —

Irta: **Verner László.**

Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim, a kézzelfogható kapacitálások egész seregével találkoztam már világéletemben, de amit a minap a gégém szenvedett, olyannal soha. Ha akarják, ha nem, én elmondom. Végigéltem én már egy pár alkotmányosdit. Tisztességes emlékeim is vannak, akár Tisza Lászlónak a moóri csatából. A szivem, az én érzékeny szivem alsó karimáján két oldalbordám zötyög: ketté van törve, a lapockacsontom a helyéről félre van tolva, a tarkoponyámon forradások egész szabálytalansága hemzseg, amint itt vagy ott elagyabugyáltak, mint aféle nyelves és énekes kántort a kortes, meleg napok alatt. És mindez semmi a tenger sima tükréhez, helyesebben a köcsög kávéhoz képest!

Mert ugy esett kérem az eset: hogy eluntam egy helyben. Lenditeni akartam a sorsomon. A vármegyém nyugati felében (én a keleti felén danoltam ki az árnyékvilágból a kispapos, meg a nagypapos pasasérokat), meghalt a kántor, aki jó ember volt, legalább ennek kellett lennie, hogy meghalt és reményeim friss televényén elvetette a csiraképes plánumokat. Az a nyugati kántorság jobb volt, mint ez a keleti. Módiban van jobban a bucsuztatás (páronként 10 krajcárjával) és a kolbász. Hire jött annak. Valami ágról a feleségem rokonságban is volt a megdicsőült kollegával. Attól tudom. Disznóvágások idején majd széthuzták ide-oda torba. Abba is halt bele. Irtózatosat ehetett a Császárék torán. Egy kántor, aki gyomorbéli megterhelések után múl ki az árnyék világból valóságos unikum és skandalum.

A disznótorok délibábos ábrándjai (már, kérem erre muszáj egy kicsinyt olyan költőiesnek lenni) csábitottak. Itt keleten talán disznó sem volt, annál kevésbbé tor.

Felcihelődtem hát szétnézni a kolléga örökségén. A feleségem ropogós tepertős pogácsát rakott a tarsolyomba.

Megindultam. (Majd kérem az utazásomról kiadom külön könyvben az eleven impresszióimat. Ruskó Flórián, ki az Alduna vidékét is beutazta, fog először irni hozzá, most egyszerüen kalauzolás nélkül megyek a dolgok meritumába.)

Megérkeztem. Kicsiny, akácfákkal garnirozott falu volt ez. Szép fehérre meszelt ambitusok. A templomtornyában akkor is a halálhirdetővel harangoztak. Jó jel! Itt, úgy látszik, még mindig van kedvük meghalni az embereknek. A kántorra ez a legcsábitóbb népszokás.

Nem akadtam össze senkivel. Baktattam a pogácsáktól fogyatékos tarsolyommal és nagy kazal reménységekkel. Immár beértem a falu szivébe. Rangos házak kucorogtak itt rendre, salugáterosak, padlásnyilásukból lengő piros kukorica csővel, meg fényes kaszával. Egy különösen csalogatott, az, amelyikre ez volt nagy bárdolatlan betükkel pingálva: Varga Péter kuriája épittetett itt helyben, annó: 1858. Micsoda takaros füst csavarodott a kéményéből. Itt legalább is kappanlevest főznek, ha ugyan nem kolozsvári káposztát piritanak kolbászszal. Szinte a számba futott az ize. A nagy ehetnékem tapasztotta a kilincsre tenyeremet. Jókor! Belülről is ekkor nyitottak ajtót. A gazda. Megismertem a prémes mándlijáról, a tekintélyt parancsoló kucsmájáról, meg a jó gömbölyüséges arculatjáról. (Hajh', hát ennek készül a kappanleves?)

Mi járatban van? — fordult felém.

— Nevem Ékes Péter, Kajlasról, kántor vagyok.

— Aha. Úgy, úgy; no forduljon be hozzánk. Épen jókor. Az anyjuk most tálalja a kappan levest.

Olyat ugrottam, hogy a nadrágom beleakadt a kis kapu egyik szögébe, borzasztót feslett. De nem bántam. Micsoda európai nagyhatalom az az ándung!...

Bent oszt közrefogtak. Hogy milyen a hangom. Rágyujtottam rögvest. A Grossvardeint. Az egész Varga család nagy áhitattal haligatta az átmagyarositott szövegü fülbemászó áriát. Csak a gazdasszony, kérdezte a végén: hogy bőjtre való ének-e ez, vagy sátoros ünnepre.

— Pászol ez minden alkalomra, feleltem. Nálunk disznótorokon fujják — forditottam a legfontosabbra a figyelmet.

Ellágyitottam az egész familiát. A kicsinyeket rézkrajcárral enyveztem magamhoz. Igazán disznó szerencsém volt. Ennek a családnak a protekciója biztos győzelem. Legalább is koma az öreg Varga

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

Politikai hirek.

A képviselőház fölöszlatása. Holnap, hétfőn királyi kézirattal föl fogják oszlatni a koaliciós országgyűlést, mely bölcsőjében ugy viselkedett, mint Herkules és mindjárt két kigyót fojtott meg, a szabadelvüpártot és a szabadelvü rendszert, de aztán több hősi cselekedetre már nem telt az erejéből s mire esztendős lett: öreg volt, tehetetlen volt, meghuzták feje fölött a harangot.

Holnap, február tizenkilencedikén, temetés lesz. Temetik az ezen napra királyi kézirattal egybehivott országgyűlést, mely Tisza ügyvezetése napjaiban talán kissé tulmohón fogott a munkába, de amely Fejérváry kinevezése óta egyáltalán nem csinált semmit, csak tiltakozott, megint tiltakozott, még utoljára is tiltakozva fog sirjába dőlni. Temetnek mohón kibujt reményvirágokat, melyekben a nemzetnek csodás gyönyörüsége tellett, de amelyek elfonnyadtak, lehervadtak, mielőtt csak egyet is kalapja mellé tüzhetett volna egy-egy vidám magyar fiu. Temetik azt az egész nagy nemzeti várakozást, mely most esztendeje az egész országot megszállta. Temetik azt, amit reméltünk és azt, amink már megvolt: a várt és szomjazott uj jogokat, a meglevő, kipróbált régi jogainkat. Temetik a magyar alkotmányosságot. Huzzák a harangot és azt nem tudja tulharsogni az Apponyi harangszava sem, pedig mint az első szó, az utolsó is az övé lesz. Ő állt a »hős csecsemő« bölcsőjénél, ő mondja a bucsuztatót az esztendős gyermeknek, ki kisded játékait »oly korán játszotta el« Vége. Amen.

Az alkotmány ez időleges katasztrófájának küszöbén nem hozakodunk elő rekriminációkkal, csak regisztráljuk a szomoru tényt, hogy a magyar országgyűlést holnap fölöszlatják és valóban tanácstalanul nézünk a jövőbe, mely oly kevés reménységet rejt méhében.

A kormány ujabb intőszózata. A a kormány következő intőszózatát ajánlja megszivlelésre a nemzetnek válságos napjainkban:

Hirlapok utján mértékadó helyen arról értesültek, hogy a koalició a legközelebbi napokban az alkotmány veszélyeztetésének ürügye és hamis jelszava alatt országos akciót készül inditani, mely hevességével és gyökérszálainak az állami élet legkülönbözőbb talajrétegeibe bocsátásával felülmulná az eddig üzött izgatásokat is. Ugy látszik, hogy azokat a köröket, amelyek a nemzeti indulat felkorbácsolásán huzamos idő óta fáradoznak, nem bátortalanitja el az a tapasztalás, hogy az égő csóvát hiába hurcolgatják szerteszét, a szenvedélyek a tömegekben mégsem akarnak sehogy lobbot vetni. A szállongó hirek szerint, ezek a körök, ha eddig gyujtani nem tudtak, ezentul robbantani akarnának. Az ő érdekükben és az ország érdekében kivánnunk kell, hogy ezek a legujabb fáradozásaik kudarcot valljanak. Mindenképp kivánatos, hogy ezek a most szervezett ostromok, amelyek a tömeglélekre akarnak végzetes hatást gyakorolni, eredménytelenek maradjanak. Kivánatos ez maguknak a szervezőknek érdekében is, akikre elsősorban hárulna a felelősség irtózatos sulya a közállapotoknak oly mértékü földuláséért, amelyet a kormány tétlenül semmi szin alatt nem nézhetne és amelynek az állami rend érdekében elkerülhetetlen megtorlásánál természetesen elsősorban a felbujtók jönnének tekintetbe. A nagyközönségtől pedig, amely eddig elismerésre méltó módon őrizte meg annyi izgatás és ingerlés közepette is lojális nyugalmát és rendületlen kötelességtudását, méltán elvárhatni, hogy fokozott bizalmatlansággal fogja ezeket az ujabb és hevesebb kisérleteket is visszautasitani és nem fog egy percig sem megfeledkezni azon honpolgári feladatáról, mely eltiltja attól, hogy rendszeres izgatásoknak eszközévé és áldozatává szegődjék és a maga fontos és nagy érdekeivel ártatlanul lakoljon azoknak üzelmeiért, akik még az államrend feldulásának árán is érvényt akarnak szerezni politikai törekvéseiknek.

A verbásziak küldöttsége a kormánynál. *Fejérváry* Géza miniszterelnök távollétében, f. hó 13-án délelőtt *Lányi* Bertalan igazságügyi miniszter fogadta a verbászi választókerület polgárainak küldöttségét, amely bizalmát nyilvánitotta a kormány iránt és a kerületbeli földbirtokosok, kereskedők és iparosok nevében arra kérte a kormányt, hogy hozza létre a békét és a rendet, mert a mai viszonyok mellett, melyeket a koalició erőszakkal teremtett, teljesen tönkre kell menniök.

Lányi Bertalan igazságügyminiszter a következő szavakkal mondott köszönetet:

»Tisztelt uraim!

A miniszterelnök ur ő excellenciája távol lévén, az ő nevében köszönöm azt, hogy idefáradtak és üdvözletükkel a kormányt felkeresték.

Legyenek meggyőződve arról, hogy a kormány az, amely leginkább kivánja, hogy ebben az országban a rend minden irányban helyreálljon, hogy a béke és az egyetértés Ő felsége a király és a nemzet között minden tekintetben létrejőjjön.

A kormány nemhogy akadályozza a békés kibontakozást, hanem azon van, hogy a félreértések eltünjenek, elsimittassanak. Adja Isten, hogy e törekvésünknek sikere, eredménye legyen. Addig is minden lehetőt megtesz a kormány, hogy az ország lakosságának érdekeit képviselje, gondozza, a rendes viszonyok menetét fentartsa. Ezt megtesszük ezentul is; akármilyen nehéz helyzet elé kerüljön is a kormány, férfiasan és bátran fogunk megfelelni feladatainknak, nem riadva vissza attól, hogy mindenféle támadásnak vagyunk kitéve, mert lelkiismeretünk tiszta és mert hazánk érdekeit istápoljuk és gondozzuk.

A miniszter ezután bemutattatta magának a küldöttség tagjait.

Miért hiusult meg Andrássy békeakciója?

— Kulisszatitok. —

Szabadelvüpárti forrásból vesszük a helyzetnek következő tárgyilagos és érdekes megvilágitását:

— Minő csodálatosak a magyar politikának tekervényei! Ime, alig néhány nappal gróf Andrássy Gyulának bécsi audienciája után kiderül, hogy a békés kibontakozás szekere voltaképen egy ügyetlenségen, vagy, hogy enyhébb szót használjunk, egy félreértésen mulott. Ha gróf Andrássy nem adja irásban át a felségnek azt a furcsa iratot, amelyről maga Kossuth Ferenc hirdeti, hogy nem is a felség számára készült és még a koalició elnökének véleménye szerint is tulélesen volt fogalmazva, akkor talán ma már a békének küszöbén állanánk. Sőt nagyon valószinünek tartom, hogy ma már a békénél tartanánk.

— Mert a főütközőpont ugyebár az, hogy a felség a maga alkotmányos felségjogát nem akarja átengedni az országgyülés kizárólagos kompetenciájának. Felfogása szerint a felségjog alkotmányos jellege éppen azt jelenti, hogy a nyelvkérdésben minden változtatás csak alkotmányosan, tehát a korona és az országgyülés egyértelmü akaratnyilvánitása utján eszközölhető. Ha tehát a király nem ismeri el annak a jogosultságát, hogy ez az országgyülés változtasson önhatalmulag a status quon, nem ismerheti el jogosultságát, annak sem, hogy bármely más, következő országgyülés ezt cselekedhesse, akármilyen tiszta megnyilatkozása is legyen ez a nemzeti akaratnak A király hozzájárulása akkor is szükséges lesz, aminthogy szükséges az bárminő törvényhozási aktushoz is.

— Az Andrássy által átadott irat azt követeli, hogy az elvi álláspontot a korona adja fel és ismerje el már előre magára nézve kötelezőnek egy uj országgyülés állásfoglalását. Ezt a korona nem fogadhatta el. És ez legkevésbbé sem jelenti a katonai kérdésnek kikapcsolását. Pedig a koalició szakadatlanul azt hirdette, hogy ők a nyelvkérdést most már hajlandók kikapcsolni. Az ellentmondás ma már világos. Kossuth Ferenc ugyanis ma már határozottan megirja, hogy a koaliciótól távol állott mintegy bianko váltót kérni a koronától a jövő országgyülés bárminő álláspontjának respektálásáról. Ahogyan a koalició vezére ezt a posztulátumot előadja, a dolog már egészen másképp fest. Ugyszintén nem szólt Andrássy gróf a koronának arról sem, hogy a koalició hajlandó az ágyupark megujitási költségeinek fedezéséről gondoskodni. Pedig ennek is nagy és jótékony hatása lett volna az uralkodó felfogására.

— Már most kérdezem, hogy vajjon a béke ügye ilyen végzetes pillanatban mulhatik-e ilyen vitális félreértésen avagy ügyetlenségen? Mielőtt megszakitottnak jelentettük volna ki a tárgyalás fonalát, nem lett volna-e szent és hazafias kötelesség a félreértés eloszlatásának ujabb kisérlete? Fejérváry báró bizonyára referálni fog még a királynak erről a furcsa incidensről. A koalició pedig felkérheti például Lukács Lászlót vagy más alkalmas férfiut, hogy igazi álláspontjáról a koronát tájékoztassa. Hátha létre jönne ilyen uton a békés megegyezés! Mert a nyelvkérdés vitapontjának áthidalása után az ellentétek nem látszanak többé olyan sulyosaknak, hogy miattuk abszolutisztikus kalandoknak az ország kitétessék. Szinte hihetetlen, hogy ez az utolsó kisérlet meg ne történjék — még ez utolsó órában is — a koaliciós álláspont kimagyarázására.

---

bácsi a falun belül mindenkivel. A nótáriussal pertu, papékhoz meg bejáratos. Annyira biztos voltam az ügyemmel, hogy a kis noteszemben már fel is számitottam a jövedelmet. Ezután még trafikban árult bőrszivart is szivhatok az olcsóbbjából.

Vagy két napig éldegéltem a Varga familiában. Fürösztöttek tejbe, vajba. Fakó ábrázatomon kiviritott a jólét bazsarózsája és olyan nótás hangulat fogott el, hogy majdnem élceket szórtam a Csáki rendeletére. (Tetszik tudni nekem se tetszik az a dolog sehogy.) Végre fölvirradt a dicső nap hajnala! Én ezzel a nappal keltem talpra. Félrehuzódtam a félszerbe egy kukorica morzsoló mellé és ott fisztuláztam a liai tenorommal. Csak most bele ne süljek. A választáson. Csak most kivágjam az Á-t mondhatok aztán B-t meg C-t is. Helyen leszek.

És mikor reménységeim lilaszin egén egy fikarc felhőcske se kecmergett, ekkor ütött le az Istennyila. A porta elejéről hallottam a Varga Péter, jó házigazdám hivó szavát: csak tessék beljebb kerülni! Dehogy lesz alkalmatlan, dehogy! Sőt inkább! Már is van egy kántornak való szállásom. Ketten vigabban lesznek, stb. stb.

Kiődöngtem a félszerből, szembeállani a rémessel.

Mondhatom, kellemetes emberke volt. Harcias magyar gyerek, vasalt sima arccal, mellette az én ragyavert arcám bizony alaposan elmaradt. Láttam. Az asszonyhad előtt menten megrendült a pozicióm. Hogy hámozták ki a felső kabátjából, mint édeskedtek! Azt hittem, megüt a guta. És a kujon, hogy értett a hangulatcsináláshoz. A kis Varga csemetéket ötpercre, hogy végigsimogatta, majd két angyalos rézkrajcárral kedveskedett nekik. Oda vagyok! A közvélemény hátat mutat.

No de megbirtam. Szegény jövevény egyben nem főzesz le: a kosztban. Emberölő portékát raknak itt eléd és ha az utolsó morzsáig magadba nem gyűröd, kész az antipátia. Ehhez pedig gyenge vagy gyerek. Micsoda torna lesz itt rögtön! Furcsa nézni, kin szenvedni . . .

Lett is. Betálalták a reggelit. Az én szokott porciómat most két egyenlő adagban hozták, két köcsöggel szinültig telve kávét. A Rozi leányzónak egész emelet volt a két hosszbametszett piritós, a mit elénk szervirozott. Na gyürkőzz, vetélytárs. Ha ezt berakod, ember vagy gyomorban, — gondoltam.

A vetélytárs pedig a legnagyobb egykedvüséggel emelgette a köcsögöt. Olyanokat nyelt, mint egy gödény és olyanokat harapott, mint egy hiéna. Nekem farbába változott az arculatom a két liter cikóriától, ő még a szemöldökét se mozgatta, de olyan dicséreteket szórt a kávéra, mintha valami ausztráliai madárfészket evett volna.

Mikor a kávéval megvoltunk, bennem egy kazán ereje dolgozott és fűtött. Nem birtam felállni. Erre történt a katasztrófa. Berontott Vargáné asszony és édeskésen kérdezte, nem ennénk-e egy kis gyenge malacszalonnát? Nagyon jó. Ajánlja.

Én csak huzakodtam, nem akartam a meleg gesztenyét a kollegám számára kikaparni, tegye ő! Hadd tünjön le a népszerüsége.

O meg egészen egykedvüen felelte:

— Nagyon szivesen. Szinte előre tudom, milyen jó lesz.

Beemelt az asszony egy emelet szalonnát, erősen kikötve, hogy ebből ne maradjon ám semmi. Meg kell enni az utolsó falatig, mind. Oh gyomrok felkent bajnoka! Nyelt az én kollégám szépen! Gégémen nagy önmegtagadással csuszott le egy-egy falat. Rozi asszony abba a minutumba végigszapult a kelletlenségeimért és dicsérte Kis Jeremiást, a társamat, a Danaidák hordójának elő birtokosát.

Veszve voltam.

Megülte a köcsög kávé a gyomromat. Egy zenei hang se tudott kiszorulni a gégémen. Kis Jeremiás meg ugy kornyikált, akár egy éneklő pelikán! Persze hogy ő lett megválasztva. Ez a köcsög kávé tragédiája.

Az ország népéről.

Megjelent az Országos Statisztikai Hivatal legujabb évkönyve. Az ország 1904. évi állapotáról számol be. Félremagyarázhatatlan pozitiv szám adatokban. Valóságos publicisztikai kötelesség azokat a számsorokat, amelyek az ország népét ismertetik, nagyjában fölvonultatni, valahányszor az évkönyv megjelenik. És sohasem akkora kötelesség mint most, amikor a magyar nemzet oly válságos időket él. Lássuk meg a nemzet kereteit, és emlékeztessük rájuk a küzdelemben levőket is. A nemzet önmegismerését szolgálja ez az ismertetés. Ime a nevezetesebb adatok:

Az ország lakossága 1904-ben 244.963 lélekkel szaporodott. E szaporodásból magát Magyarországot 210,747. Horvátországot 34,216 lélek illeti. 1902-ben a szaporodás csökkent 239,917-ről 231,681-re esett, a következő évben a csökkenés még tetemesebb volt, csak 209,313-at tett ki. Az 1904. év a bajt jóvátette, a szaporodás száma egyszerre 244,963-ra növekedett. A százalékos szám is ebben az évben a legnagyobb volt. Ezer lakosra 12 szaporodás esett. Magában Magyarországban 12.1, Horvátországban 13.6. A kiszámitott összes népesség 1904-ik év végén 20.112,733 lélekre rugott. E számban figyelembe vétettek a kivándorlások is. Magának Magyarországnak népe 17.576,378 lelket tett ki, Horvátországé 2 537,355-öt. Ebben az esztendőben 156,701 (25,469) házasságot kötöttek, az élveszületések száma 641.507 (99,292) volt, halálozás 430,760 (65.076) történt. A zárójelbe foglalt számok Horvátországra vonatkoznak, s az előttük levő számokhoz hozzáadandók.

E lakosság 8.620,446 (1.812,617) római katolikusból, 1.917,541 (13,312) görög katolikusból, 2.269,537 (640,716) görög keletiből, 1.291,576 (33,213) ágostai hitvallásból, 2.515,115 (14,858) reformátusból, 70,967 (13) unitáriusból és 876,549 (21,141) izraelitából állott. Volt még 14,647 (1485) más vallásu és felekezeten kivül álló honpolgár is. E számok eléggé érdekesek, de nevezetesebbek náluk azok, amelyek a magyarországi népességnek nemzetiségi szerkezetét ismertetik. Ez adatok szerint 9.226,960 (103,017) magyar, 1 991,631 (146,231) német, 2.051,151 (19,491) tót, 2.895.532 (979) oláh, 443,717 (5,348) ruthén, 199,310 (1.554,546) horvát, 448,603 (640,115) szerb és 319,574 (67,628) egyéb nemzetiségü magyar élt az 1904. év végén a magyar birodalomban. A magyarság százalékaránya 1904-ben Magyarországon 51.4, az egész birodalomban 45.4 volt, a népesség szaporodásából a magyar nyelvüekre Magyarországon 54.4%, az egész magyar birodalomban 47.5% esett.

Ezer lelket vévén alapul az 1904. évben a magyarság szaporodása 12.5, a németeké 10 5, a tótoké 14, az oláhoké 10.3, a ruthéneké 16, a horvátoké 13.8, a szerbeké 8.6, az egyéb nemzetiségeké 9.9 volt. Ha már most ugyancsak egy lelket vévén számitási alapul, az világlik ki, hogy az egész népesség igy számitott szaporodása 12.1% volt, ugy azt látjuk, hogy a magyarság szaporodása ezt az országos átlagszámot 4%-al mulja fölül. A tótoké 2.9%-al, a ruthéneké 4.1%-al s a horvátoké 1.7%-al. A többi nemzetiségeké az átlagszám alatt marad, legjobban a szerbeké: 3.5%-al.

A könyvnek szomoru tanulságos része az, amely a kivándorlásról számol be. Kivándorolt a magyar birodalomból 1904-ben németországi kikötökön át 50,695, Antwerpenen át 10,864, a hollandi kikötön át 4,392, Genuán át 255 lélek. 1904. augusztusában megkezdődött a Fiumén keresztül való kivándorló szállitás is. Öt hónap alatt a Cunard-gőzössel 17,361 magyar honost vittek el Amerikába. A kivándoroltak közül 21,856 volt magyar, 12,134 a német, 17,477 a tót, 9,892 az oláh, 5,289 a szerb, 2,895 a ruthén. A hivatalosan följegyzett kivándorlók kétharmada (48,476) férfi, egyharmada pedig (22,012) nő volt.

Ime nagyjában azok az adatok, amelyek a népesség mozgalmát ismertetik. Statisztikai szempontból az 1904. év jobb volt a megelőzőnél, nemzeti szempontból nem sorolhatjuk az örvendetes évek közé.

HIREK.

— **Egy volt bajai káplán halála.** Őszinte részvéttel vesszük hirét *Morvay* Imre magykanizsai káplán halálának, ki életének 47-ik és áldozársságának 23-ik évében e hó 7-én hajnali fél egy órakor Magyarkanizsán váratlanul jobblétre szenderült. A férfikora teljében állott szimpatikus pap csak pár évvel ezelőtt működött a bajai parochián és az itteni társadalmi körökben általános kedveltségnek örvendett. Iróember is volt, aki hangulatos verseivel nem egyszer kereste fel lapunkat a távolból is, elegáns modoráért és előzékenységéért itt Baján városszerte kedvelték s igy bizonyára őszinte megilletődést kelt nálunk is korai elhunyta. Béke vele!

— **A főgimnázium szanatoriumi ünnepélye.** Csekély érdeklődő közönség jelenlétében, mit egyedül az azon napra esett országos vásárnak óhajtunk betudni, tartotta a helybeli főgimnázium ifjusága f. hó 11-én a Szanatorium Egyesület javára, szépen sikerült ünnepélyét, amely a főgimn. ének- és zenekara által *Nagy* Vazul tanár mesteri vezetése mellett kitünően előadott »Ősbuda-induló«-val vette kezdetét. Ezt követve Dr. *Nyilasi* Rajmund fejtegette rövid beszédben azt a magasztos célt, melynek szolgálatában a Szanatoriumi Egyesület fáradozik. Majd az ifjusági zenekar adott elő népdalokat zajos tetszés mellett, azután pedig *Posta* Sándor VIII. o. t. szavalta mély érzelemmel Endrődi Sándor »Ujra itthon vagyunk« cimü költeményét. A Hunyadi-induló rekesztette be a felebaráti szeretet jegyében lefolyt ünnepélyt.

— **Villamos vasut Baján.** A »Vállalkozók Lapjában« olvassuk a következőket: A kereskedelemügyi miniszter előmunkálati engedélyt adott a kalocsai Közgazdasági Bank Részvénytársaságnak, a cs. és kir. Dunagőzhajózási társaság Baja hajóállomásától Baja város belterületén, a belvároson keresztül, a m. kir. államvasutak »Baja« állomásáig vezetendő villamos üzemü vasutvonalra.

— **Sztrájk a bajai tanitóképzőben.** A bajai állami tanitóképző harmadik osztályának diákjai szombat óta sztrájkoltak. Még októberben történt, hogy a harmadik B) osztály növendékeitől a rajztanár azt követelte, hogy hetenkint egy rajzot készitsenek el. Utóbb az ifjak két rajzot voltak kötelesek beadni. Ennek a rendelkezésnek is eleget tett az osztály, bár ezt a két rajzot nem a rendes órák alatt kellett elkésziteniök, hanem otthon. Február elsején, a félévi bizonyitvány kiosztásakor a rajzból az egész osztály elégséges és elégtelen osztályzatot kapott. Ezen annyira elkeseredtek, hogy a mult kedden a rajzórában egy vonást sem rajzoltak, mire a tanár néhány perccel az óra vége előtt elhagyta a termet. *Scherer* Sándor, az intézet kiváló hirnevét féltékenyen őrző igazgató mikor a dolgot meghallotta, tudatta az osztálylyal, hogy a délelőtt elmaradt órát másnap ő fogja megtartani egy szabad órában. Ezen a rendkivüli órán hét diák nem jelent meg, miért őket csütörtökön felelősségre vonták s mivel nem voltak hajlandók bocsánatot kérni, felfüggesztették őket. A felfüggesztésnek az lett a következménye, hogy most már a harmadik A) osztály a paralell-osztályhoz való csatlakozását jelentette be és a hatvan diák bejelentette, hogy addig nem látogatják az előadást, amig biztositékot nem kapnak, hogy társaiknak semmi bántódásuk nem lesz. Kérésüket folyamodvány alakjában juttatták el az igazgatóhoz, aki azzal felelt, hogy az ifjuságot felszólitotta, hogy mint müvelt ifjakhoz illik, mindenek előtt térjenek vissza az intézetbe. Amikor a diákok az intézetbe visszatértek, a bennlakókat ott tartották, a többi diákot pedig távozásra szólitották fel. Ezután az ifjak már azzal a követeléssel léptek elő, hogy öt tanárt helyezzenek át más intézetbe, vagy pedig a két osztályt oszlassák fel. A tanári konferencia erre azzal felelt, hogy az egyik felfüggesztett diákot kizárta és mint foglalkozás nélkül való lázitót, a rendőrkapitány utján akarta eltávolitani a városból. A sztrájkolók erre két táviratot akartak föladni a harmadik A) és B) osztály aláirásával. Az egyikben a kultuszminisztert kérték, hogy miniszteri biztost küldjön ki az ügy megvizsgálására, a másik telegramm az egyetemi ifjuság támogatását kérte. A posta mind a két távirat továbbitását megtagadta azzal a megjegyzéssel hogy aláirás nélkül a táviratokat nem továbbitja. Egyuttal pedig az igazgatóságtól most már azt is kérték a diákok, hogy elbocsátott társukat is vegyék vissza. Mint lapzártakor értesülünk, a két sztrájkoló osztály növendékei máris megjelentek az előadásokon, de követelik, hogy Zsoldos Eleket, a kizárt diákot fogadják vissza az intézetbe. Scherer Sándor, az intézet igazgatója, időközben Budapestre utazott, hogy a kultuszminiszternek jelentést tegyen s hogy a vizsgálat vezetésére miniszteri biztos ki küldetését kérje. Igy tehát a konfliktus a diákoknak visszatérésével még egyáltalán nincs mgoldva. A budapesti egyetemi ifjuság alkotmányvédő bizottsága csütörtökök este foglalkozott a bajai tanitójelöltek dolgával, amelyet a bajai ifjak egyik kiküldöttje ismertetett. Az alkotmányvédő bizottság kimondotta, hogy magáévá teszi az ügyet és az igazgatósághoz kérelmet intéz, hogy foglalkozzék még egyszer a dologgal. Időközben, mint értesülünk megérkezett, a minszteri biztos is, ki a vizsgálatot most erélylyel folytatja.

— **Uj hidak.** Annak idején megirtuk, hogy a kormánynak szándékában volt a baja-báttaszéki hid épitésére már most kiirni a pályázatot. Ez azonban, mint értesülünk, egyelőre, a törvényenkivüli állapot okozta államgazdasági zavarok miatt — sajnos — elmarad. Itt emlitjük meg, hogy Zenta mellett 90 méter hosszu három nyilásu hidat épitenek, melyre legközelebb kiirják a pályázatot.

— **A bajai I-ső Szent Antal temetkezési egylet közgyülése.** A bajai I-ső szent Antal temetkezési egylet folyó évi március hó 4-én, vasárnap délután 3 órakor a Szent Antal-utcai elemi iskolában tartja rendes közgyülését. Határozatképtelenség esetén ugyanott március 11-én délután 2 órakor fog megtartatni a közgyülés a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Zárszámadás. 3. Pénztárnoki és jegyző fizetés megállapitása. 4. Irodai helyiségre átalány megszavazás. 5. Netán beérkező inditványok.

— **Jegyzőgyülés Baján.** Bácsbodrog vármegye községi jegyzőinek egylete e hó 10-én délelőtt Baján, a városi székház kis tanácstermében ez évi rendes közgyülést tartott. Az elnöki megnyitó után áttértek a napirendre. A jelentéseket elfogadták, végül pedig a régi tisztikart ujból megválasztották.

— **A »Magyar Védőegyesület«** női szakosztálya f. hó 18-án, vasárnap délután 3 órakor a városi székház 2. számu tanácstermében gyülést tart. Miután a szakosztályi gyülések nyilvánosak, az egyesület tagjai szivesen láttatnak. Hozzászólási és szavazati joguk azonban nincs.

— **Legényegyleti mükedvelői estély.** A bajai róm. kath. legényegylet február hó 25-én, vasárnap este 8 órakor a »Bárány-szálloda« nagytermében szinielőadással egybekötött jótékonycélu zártkörü táncvigalmat rendez. Főpróba 23-án, pénteken este 8 órakor lesz, amelyre csak 20 filléres belépti-jeggyel lehet bemenni. A dilettáns-estély müsora a következő: 1. Száll a kis pillangó, Ez a kis lány, Felvégi ház, Csali kis lány — népdalokat énekli az egyleti dalárda Wilhelm Károly karnagy vezetése mellett. 2. Sárga csikó. Eredeti népszinmü dalokkal, három felvonásban. Irta: Csepreghy Ferenc. Szerepelnek: Komlósi Mihály, Gaáli Irmuska, László Károly, Artinger Erzsike, Varga Lajos, Bóc József, Radonics István, Rohonci Mihály, Majoros Ferenc, Bogdány Mihály, Horváth Béla, Király Géza, Szigeti Lajos, Gurics Géza, Sipos Margitka, Wolf Emma, Folbert Mariska, Váradi Lajos, Bosnyák Sándor, Földesi József, Jerkovits Ferenc, Nemetz Gyula, Igert József, Römer József, Szvetnyik Juliska, Kováts Sándor, Otta Dezső, Hornyák Miklós. Előadás után — ősi szokáshoz hiven — tánc lesz kivilágos kivirradtig.

— **A bajai csendőrség érdemkönyvéből.** Bármennyire haranguirozták is tele egyesek a várost a csendőrség behozatala idején azzal a fantazmagóriával, hogy ez a — par excellence — közbiztonsági intézmény veszélyezteti autonómiánkat, mégis letagadhatatlan tény, hogy a bajai csendőrőrs méltóképen tölti be hivatását, azt a munkakört, melyre meghivatott: megbizhatatlan személy- és vagyonbiztonsági állapotaink szanálását. Rend van a városban a csendőrég behozatala óta és az a kitünő szolgálat, melyet csendőreink a nyomozások megejtése körül kifejtenek, valósággal pótolja a szinte nélkülözhetetlen detektiv-intézményt, melyre egy szerény vidéki város budgetjében — fájdalom — fedezet nincsen. Elmondjuk pedig mindezeket abból az alkalomból, hogy csendőreink ismét egy régi és következetesen üzött tolvajlási láncolatnak jöttek nyomára, négy napi és ugyanannyi éjjeli derekas szolgálat után tetten csipvén azokat a professzionátus tolvajokat, kik mint a *Szücs* Ödön bajai gépgyáros cég munkásai, éveken keresztül, következetesen és sok ezer koronányi értékü gépgyári szerszám és géprészekkel lopták meg a gazdájukat. A csendőrök buzgóságának sikerült immár mintegy 1000 koronányi károsszeget visszatériteni és a tolvajokat elfogatásuk által ártalmatlanná tenni. A derék munka eredményéből oroszlánrész illeti meg *Köblös* György őrsvezetőt, *Kuminec* József és *Biró* János II. helybeli csendőröket, kik éjt-napot összeszőve, lankadatlanul végezték helyben és a környékbeli községekben nehéz munkájukat. Publicisztikai mivoltunk, mely mindig készséggel ragad tollat, ha érdemek honorálásáról van szó, szivesen dicséri meg ez alkalomból az egész bajai csendőrőrst, mely komolyan, derekasan tölti be feladatát.

— **Szabadka plébánosának kitüntetése.** *Mamuzsich* Félix kanonokot, a szabadka, szent Teréz plébánia plébánosát, Őfelsége, Lukács György vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére préposttá nevezte ki.

— **Fényes esküvő Hódságon.** Ritka szép családi ünnepély folyt le e hó 12-én Hódságon. A község egyik legtekintélyesebb és legnépszerübb polgárának, *Rausch* Ede földbirtokos és nagykereskedőnek legifjabb leánya, *Adrienne*, *Wilmann* János bajai mérnök sógornője, esküdött örök hüséget *Schaller* Kálmán főhercegi uradalmi erdésznek. A templomot a nagyszámu és előkelő rokonság és meghivott vendégeken kivül zsufolásig megtöltötte az érdeklődők sokasága. Az ifju párt Fuchs József hódsági plébános eskette meg. A lélekemelő ünnepély után a nagyszámu társaság a Christian-szállóba vonult és vig poharazás közben telt az idő, mig a valóban lukullusi vacsorát feltálalták.

— **A táblaelnök bucsuzása.** Szegedről irják: *Fabiny* Ferenc kir. táblaelnök nyugalomba vonulását f. hó 14-én jelentette be a tábla teljes ülésén. *Frits* Róbert tanácselnök szép beszédben méltatta a távozó táblaelnök működését, aki kiváló szaktudással, nagy munkaerővel vezette a kir. táblát s jogtudományával büszkesége a szegedi jogászvilágnak. Beszéde végén inditványozta, hogy a teljes ülés jegyzőkönyvileg örökitse meg Fabiny Ferenc érdemeit. Az inditványt elfogadták. A teljes ülés után a táblabirák Frits Róbert tanácselnök vezetésével fölkeresték Fabiny Ferencet, aki meleg szavakban bucsuzott el a táblabirói kartól. Ezután a táblajegyzők dr. Pollner Kálmán vezetésével, majd pedig a segédszemélyzet Lőrinczi irodaigazgatóval az élén tisztelgett a táblaelnöknél nyugalomba vonulása alkalmával. Az uj táblaelnök kinevezéséig az igazságügyi miniszter Frits Róbert tanácselnököt bizta meg a táblaelnöki teendők ellátásával.

— **Elgázolta a vonat.** Bikily és Baja között vasuti szerencsétlenség történt. Penna Géza jelenleg foglalkozás nélküli irnok a vasuti sinek mellett gyalog szerrel igyekezett Bajára. Egyszerre csak hátulról elütötte a vonat és ballábát szárban eltörte. Sulyos, de nem életveszélyes sérülésével a bajai városi közkórházban ápolják.

— **A legujabb vasuti terv Szabadkától Palánkáig** Megyénk kereskedelmére, iparára és mezőgazdaságára rendkivül fontos vasuti terv végrehajtásáról értesülünk. A Gfrehrer, Grossman és Schoch vasuti vállalkozó cég minden intézkedést megtesz, hogy a Szabadka—palánkai vasutat, melyre 3 év előtt kapott előmunkálati engedélyt, mielőbb kiépitse. A 120 km. hosszu vasutvonal Palánkánál fog kiágazni s Dunabökény, Boróc, Bácstóváros, Bács, Dernye, Bácsordas, Hodság, Szentfülöp, Veprőd, Cservenka, Ómorovica, Pacsér községeket érintve, Szabadkánál végződik. Eme rendes nyomtávu vasutnak közigazgatási bejárását e hó végén tartják meg. Az érdekelt községek vezetőférfiai vasárnap Szabadkán értekezletet tartottak, melyen a vállalkozó cég részéről Gfrehrer Miklós volt jelen. Ezzel a vasuti tervvel szoros kapcsolatban — mint ugyancsak illetékes forrásból értesülünk — egyidejüleg ki fog épülni a 15 klméternyi Hodság—gombosi vonal is.

— **Uj állomásfőnök.** A bajai vasuti állomás főnöke, Posta Bertalan, mint már közöttük, nyugalomba vonult. Helyébe a kereskedelemügyi miniszter *Collas* János báró kisujszállási főnököt nevezte ki bajai állomásfőnökké, ki hivatalát már el is foglalta.

— **Bajai szabászati szaktanfolyam.** A szegedi keresk. és iparkamara átirt a bajai ipartestülethez, amelyben tudatja, hogy Baján szabó és cipészeti szaktanfolyamot kiván rendezni. A szaktanfolyamon legkevesebb husz, legtöbb huszonöt iparos vehet részt. Ezért a bajai ipartestület sürgősen felhivja a szabó és cipész iparosokat, akik ezen a tanfolyamon részt venni kivánnak, hogy nyolc napon belül jelentkezzenek az ipartestület hivatalos helyiségében. Megvagyunk győződve, hogy az érdekelt iparosok szives készséggel és örömmel vesznek ezen szaktanfolyamon részt, már annál is inkább, mert szakképzettségüket fejleszthetik.

— **A bajai szobafestők** együttesen kidolgoztak egy árszabályt — a mostaninál magasabbat — és kötelezték magukat, hogy ezen alul nem dolgoznak. A szobafestők külön nyomtatványt is bocsátottak ki, amelyben tudatják a közönséggel, hogy milyen áron dolgoznak. Már most alig van szakma amely nem emelné a munka árát. Nem tudjuk — hogy olyan városban, mint Baján, ahol oly kevés az épitkezés — mi indokolja az áremelést.

Egy bácsmegyei hirlapiró sajtóperé. Rágalmazassal és becsületsértéssel vádolta Bónitz Ferenc, az »Alkotmány« szerkesztője dr. *Csillag* Károlyt, a »Bácsország« volt felelős szerkesztőjét, jelenleg budapesti ügyvédet. Az eset előzményei a mult év junius havába nyulnak vissza, amikor Csillag Károly, a »Bácsország« julius 23-iki számában vezető helyén »Kutyából nem lesz szalonna« cimmel azt irta, hogy az »*Alkotmány« szerkesztősége a gyülölség szemétdombján táplalkozó bitang fajzat és betörő.*« Csillag Károlyt a cikk megirására az Alkotmányban napról-napra megjelenő zsidógyalázó cikkek inditották, mely cikkeket nevezett lap az oroszországi zsidóüldözések alkalmából irta. A szabadkai sajtóbiróság Marián Miklós elnöklésével tárgyalta az ügyet, sértett és vádlott személyesen jelentek meg. Csillag Károly védelmére felhozta Vázsonyi Vilmosnak julius 20-án a Polgárban irt cikkét. Ez a cikk szintén az Alkotmányt támadta, mely lap »a vér távoli szagolásától megittasulva« kezdett hajszát. »Vérszomjas gonoszsagnak« jellemezte az Alkotmány mozgolódását, mely elvakultságában addig ment, hogy Szász Zoltánt, aki egyik lapban az oroszországi zsidók védelmére kelt, megtette zsidónak, görnyedt hátu, sárgafoltos parazitának, viperának és az egész zsidó felekezetet csaló, szédelgő, betörő, sikkasztó, kerítő, orgazda, embertelen, szivtelen, hazátlan fajzatnak, melynek vára »kártyából és piszokból van épitve.« *Csillag Károlyt felmentette* a biróság, megemlitve az indokolásban, hogy közérdekből és egy jogtalanul üldözött vallásfelekezet jogos védelmében irta az inkriminált cikket.

— **A kath. legényegylet mai szabadlyceumi előadása.** A bajai katholikus legényegylet február 18-án, vasárnap délután 5 órakor szabadlyceumi előadást tart a következő müsorral: 1. A hazáról. Szavalja Majoros Ferenc. 2. Keresztény szociálizmus és sociáldemokrácia. Mondja Szalai Károly. 3. Pókainé. Szavalja Visegrády Lajos. 4. Muki bácsi mint menyasszony, mama és férj, vagy hogyan lett Muki bácsi az én fiam. (Monológ.) Előadja László Károly. 5. Bohózat élőképekben. Bemutatja Farkas Ödön és segédje Perki Laci. — Az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghivja az elnökség. Nem tagoknak a beléptidij 20 f.

— **Megnyilt kompforgalom.** Erdőd és Gombos közt a kompforgalom ismét megnyilt.

— **A föld körül.** Legközelebb egy igen érdekes munka fogja gazdagitani a magyar irodalmat: *Gáspár* Ferenc »Föld körül« cimü müve, melynek prospektusa lapunk mai számához van mellékelve és amelyet olvasóink szives figyelmébe ajánlunk. Megrendelhető havi részletfizetésre is, **Kollár A.** könyvkereskedésében Baján.

— **A budapesti „Uránia" tud. szinház városunkban.** F. hó 21., 22. és 23-án nagy élvezetben lesz része városunk közönségének. Ugyanis az »*Uránia*« szinház budapestről lerándul hozzánk, hogy bemutassa müsordarabjainak legkitünőbbjeit. »*Párisi asszony,*« *Orosz-Japán háboru*« és a »*Megváltás.*« A Párisi asszonyt Pekár Gyula irta meg remek vonásokban. Az orosz-japán háborut Strausz Adolf irta eredeti tudósitások nyomán, melyet a kiküldött haditudósitók szolgáltattak az Uránia részére s a képek is mind eredeti rajzok és fényképfelvételek után készültek a háboru szinterén. A megváltást Hock János országgyülési képviselő irta, ki személyesen fogja ezt az Uránia szinházban felolvasni.

— **Uj sorsjegyek.** A Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak még e hónapban kibocsátás alá kerülő uj sorsjegyei tudvalevőleg többszörösen tul vannak jegyezve, minélfogva ma már csak készpénzért a napi árfolyamon — vagy letétre és részletfizetésre, — az 1883. évi XXXI. t.-c. értelmében megszámitandó árban kaphatók. Bővebb felvilágositással ingyen és legkimeritőbben szolgál Beifeld József Bankháza Budapest, Károly-körut 1. Alapittatott 1874.

— **A bajai izr. templomnál** tapasztalt menyezet hasadást ujra megvizsgálták, de további repedés nem történt. A mérnökök véleménye szerint, a repedéseket a tetőzet gerendáinak rothadtsága és a kapcsoló vasak meglazulása okozta.

— **Eljegyzés.** *Kunetz* Endre szabadkai nagykereskedő, eljegyezte *verebélyi Verebély* Irma kisasszonyt, verebélyi Verebély Imre gyáros leányát Budapesten.

— **Országos vásár Szabadkán.** A szabadkai országos vásár f. hó 18., 19. és 20-án fog megtartatni, mely vásárra a III., V. és VII. állategészségügyi kerületekből származó sertések kivételével mindennemü állat felhajtható.

— **Érdekes statisztika a világ vallásfelekezeteiről.** Érdekes az a statisztika, amelyet Amerikában készitettek a világ vallásfelekezeteiről A kimutatás szerint, a világon 1 billió 563,346.000 ember él. Ezek közül 272,638 500 római katolikus, 166,066.500 protestans, 120,157.000 görög katolikus, 11,222.000 zsidó, 219,650.000 hindu, 216,630 000 mohamedán, 137,935.000 buddhista, 157,069.500 fetis-imádó. A keresztények és zsidók legnagyobb része Európában él. A mohamedánok közül 141 millió Ázsiában és körülbelül 50 millió Afrikában él. A hinduk és buddhisták majd mind Ázsiában élnek, a fetis-imádók közül ellenben majdnem 97 millió él Afrikában.

Uj! Világitás. Uj!

Minden házban **izzó fény**, légszesz (gáz) világitás, **csővezeték nélkül**, a legjobb és legolcsóbb világitása a jelenkornak. — Megtekinthető és kapható **ECKERT FERENC** rézműves, fürdő, légszesz és vizvezeték szerelőnél BAJÁN, Erzsébet királyné (Fő-utca) 51. szám, saját ház.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Miloszávlyevits Milán gyilkosát 15 évre elitélték.

Öt napig tartott esküdtszéki tárgyalás után végre kimondotta itéletét a szabadkai törvényszék *Ulrich* János bácsalmási lakos bünügyében, ki az összel nyilt utcán agyonverte *Miloszávlyevits* Milán szabadkai ügyvédet és orsz. képviselőt.

»Meg kell szereznünk az elégtételt, hogy a meggyilkoltnak emlékezetét megtisztitsuk attól a szennytől, amelyet a vádlott védekezésével reá akart háritani.« Ezekkel a szavakkal fejezte be *Eperjessy* Béla kir. ügyész hatalmas vádbeszédét és az esküdtek verdiktje abba a világitásba állitotta az elhunyt emlékét, mely joggal megilleti őt, aki egész közéleti működése folyamán csak tisztelőket szerzett és akit egy most már fegyenccé lett individuum még a gyilkosság után is abban a világitásban próbált feltüntetni, mely csak sötét lelkek legsötétebb kamrájában fogamzik meg.

Tizenötévi fegyházat kapott Ulrich János, Miloszávlyevits Milán gyilkosa. Az esküdtek itélete sulyos és igazságos. Gyilkos felett itélkeztek, aki példátlan kegyetlenséggel végezte ki áldozatát.

Az esküdtek előtt nehéz feladat állt, a legsulyosabb megtorlás alkalmazása, mely halállal bünteti a halált okozót, vagy kegyelmet adni, de alkalmazni a gyilkossal szemben a földi igazságszolgáltatás kellő szigorát. Az esküdtek megtalálták az igazság utját, megtorolták a gyilkos tettet és haló poraiban elégtételt szereztek a meggyilkolt földi emlékének.

Az öt napig tartó izgalmas szinjáték utolsó felvonása pénteken játszódott le. Itéletett hoztak Ulrich János felett. A terem az öt napon át zsufolt képet mutatott. Zsufolásig megtelt padsorok hallgatták a védőbeszéd befejezését. Feszült figyelemmel kisérték Szerdahelyi Sándor mélységes tudásu, komoly elnöki kioktatását.

Aztán visszavonultak az esküdtek. A vádlottat kivezették. Izgalmas félóra következett. Mikor az esküdtek ujból megjelentek, a várakozás és bizonytalanság izgalmai a végsőig fokozódtak.

Vojnits Máté, az esküdtek főnöke, felolvasta a verdiktet. A gyilkosság fönforgására nemmel szavaztak az esküdtek. A halálmadár ebben a pillanatban röpült ki a teremből. A további események gyors egymásutánban játszódtak le. A szándékos emberölésben bünösnek találták. Pénteken délben véget ért az öt napig tartó főtárgyalás, mely a leghosszabb ideig tartó esküdtszéki tárgyalás volt Magyarországban.

Nyilttér.*)

A dugó égetése

sokféle infectiosus bajtól; a puszta gránitsziklából fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Egy szerkesztő álma.

Irta: **Dr. Muki.**

Szegény jóbarátom! Ő is beleharapott az ujságirás Évaalmájába. Nem csoda. Sokat kacérkodott vele a szerkesztői titulus asszonyördöge. Aztán ő is csak Ádám apánk gyönge utóda; nem tudott ellentállni a csábitásnak, s egyszer azzal lepett meg engem, meg a nagy világot, hogy fölcsapott redaktornak.

Pedig nagyon szerettem a jámbort, úgy, mint önmagamat; de hát mit tehettem róla, ha vesztének indult!

Mielőtt ezt a kiharangozni való nagy eszméjét oda lökte volna megvalósitva a kislelkü nagyközönség elé, sokat — nagyon sokat tépelődött vele s e közben tépte az én tizenháromróbás keresztényi türelmemet is. Váltig mondogattam neki, hogy menjen gőzfürdőbe, az a hideg-zuhany páratlan jóhatással van az emberi szervezetre. Hanem hát olyankor végig méregetett a magas lenézés legkifejezőbb arcfintorulatával s csak annyit szavalt a nemes öntudat báthoszával:

— Kishitü! Nem tudod, mi az!

S azzal ott hagyott a divánon. Még a vágott dohányomat is ott felejtette az ökölre szoritott markában, a szépen kihimezett dohányzacskómmal egyetemben, amit aztán másnap rendesen visszahozott; az igaz, hogy üresen.

Hanem a télen-nyáron egyaránt szőrkucsmával takargatott koponyája annál inkább tele volt mindenféle újabb rémeszmékkel, amiknek duettben való tárgyalását az én ártatlan mivoltomon kivül leginkább sinylették meg az asztalomon heverő könyvek. Azokat ő sorra csapkodta a szoba minden zege-zugába.

Szegény könyvek! Ha még ez önkénytelenül hozott áldozat árán megválthatták volna a veszendőt a rögeszméjétől!

De hát semmi mentség! El volt határozva visszavonhatlanul, hogy a sokat meghányt-vetett gondolat megvalósittatik. Lapot fog kiadni. Igen is, lapot. Minden meg van már, csak a cim hiányzik.

— Csak cim kell? — Mondom én. — Hiszen az hamar megvan. Egyszerüen a város nevét veszed föl.

— Óh nem! Valami kifejezőbb kell oda, valami hangos, lármás!

— Hm! lármás? Hát például »Trombita.« — Mondom ugy bajusz alatt s közben oldalt sanditottam, hogy mit fogok pajzsul tartani a fejem elé, ha a tintásflaskót hozzám találja vágni.

Hanem ő komolyan vette, sokkal jobban lefoglalták nagy eszméi a figyelmét, semhogy észrevette volna a célzást.

— Nem, barátom, az nagyon közönséges.

(— Igy vagyunk? — gondolám — akkor hát csak maradjunk ennél a thémánál.)

— Igaz, ez nagyon közönséges. Mit szólasz a »Tárogató«-hoz?

— No nem rosz. Hanem, tudod, ez esetleg sok élcelődésre adna okot a higvelejüek között.

(Már ő csak igy titulálta a jövendőbeli előfizetőit redaktori gőgjében.)

— Miért? — Kérdém egész naivul.

— Elferditenék »Tátogató«-ra. Valami zengzetesebbet!

— Például »Hirharang.« — Tóditottam tovább a kuriózumot.

— Megállj! ez nagyszerü!

Odaszaladt az iróasztalomhoz, fölkapott egy tollat, belevágta nyakig a kalamárisba, s majdnem a tentás ujja hegyével pingálta le a zengzetes cimet »Hirharang.«

— Te! ez az alliteráció: Hirharang! Fölséges! El volt ragadtatva. S elragadtatásában megint a marka között felejtette a dohányzacskómat s azzal elrohant.

Egy hét mulva a sarki hordár már urnak, napszámosnak egyaránt osztogatta ingyen a »Hirharang«-ot, a mely hangzatos cim alatt aztán egymásután következtek az én szegény redaktor barátom világot rengető nagy eszméi az utcakövezésről, a modern pulyka-tenyésztésről, a zsuradóról és a Madagaskar szigetére kivándorolt magyarok visszatelepitéséről.

Éppen az ágyban gondolkodtam a reggeli szürkület félhomályában a fölött, vajjon a balfelemre feküdjem-e, vagy a jobbra? — mikor becsörtet az én redektor barátom, a keze tele nyomdafestékkel s a markában az én dohányzacskóm helyett a »Hirharang« friss példányát lobogtatva.

Odaront hozzám s az orrom alá dugja a kulimászszagu krajcáros micsodát.

— Látod? — Kérdi diadalitassan.

— Szagolom.

— Az első szám! Barátom óriási hatás! A publikum csak ugy eszi magát érte.

— Elhiszem, de azért nem szükség, hogy a gyomromat agyon nyomd. Ülj oda a székre.

— Hallgass ide!

— Hallgatok. Sőt, ha tetszik, alszom is, annyira csendes leszek.

— Mondom neked: óriási hatás! Tegnap éjjel készültünk el a lappal.....

— Kik?

— Hát én.

— Akkor, kérlek, ne beszélj többes számban; mert te ugyis tudod, hogy én ugyis tudom, hogy te egyedül egymagad vagy az egész szerkesztőség.

— Ne szakits félbe! Igen — a lap éjjel készült el, s épp a 12-ik órában látta meg először a napvilágot.

— Napvilágot — éjjel?

— Az mindegy. Ez olyan frázis; látszik, hogy nem vagy szerkesztő. Hallgass tovább? — Amint kilépek a nyomdából egész népcsődület áll a kapu előtt. — »Mit akarnak, jó emberek? — kérdezem. »A Hirharangot várjuk. Mindenik az első akar lenni, aki elolvassa. Már fogadások is vannak rá.«

— Te! Nem a vajas asszonyok voltak?

— Ugyan!... Barátom, beláthatatlan tömeg! Ember-ember hátán.

— Egymás hátán?

— Azok mind a Hirharangot várták. Kiosztottam köztük néhány példányt. Majd szét tépték egymást. Rendőrségnek kellett közbelépnie. A nagy zürzavar természetesen csak nagyobb csődületet csalt oda.

— De éjjel?

— Igen hát. Az egész város talpon volt. Mind a Hirharangot várta! A nyomdát megrohanták, én lecsendesitettem a népet, hogy várjon reggelig, mert most még hajtogatni kell a lapokat. Az csak reggelre készül el s akkor a boltokban már kapható lesz. A fölzudult tömeg szépen megnyugodott higgadt szellemben tartott beszédem után, s haza ment.

— Még mindig egymás hátán?

Ugyan kérlek, hát a saját lábukon.

— De hiszen te még nem mondtad el, hogy e közben leszálltak már egymás hátáról.

— Haza mentem én is és lefeküdtem. Néhány perc mulva éktelen dörömbölés az ajtómon. — »Mi az? Ki az?« — kérdem. — »Hirharangot kérünk!« — »Nincs!« — »De láttuk, hogy egy példányt zsebre tetszett dugni!« — Kiadtam nekik a saját példányomat. Nem birtam aludni. Fölkeltem, reggel 4 óra volt. Fölöltöztem s a nyomdába siettem. Utközben látom, hogy valamennyi könyvkereskedés előtt gyanus alakok...

— Gyanus alakok? Bizonyosan a Hirha...

— Nyomban meghalsz csak sértegesd a Hirharangot!

— Akkor kiharangozhatsz a Hirharangoddal.

— Oda megyek a könyvkereskedések elé... mit látok? Nagy vasrudakkal feszitgetik az ajtókat. — »Mi az, jó emberek?«

— Neked még ezek is jó emberek?

— Hogyne! mikor azt felelték: »A Hirharangot akarjuk. Az ur azt modta, hogy reggelre már lesz a boltban.« — Rohantam föl a nyomdába. Hamar-hamar utána nyomni még háromezer példányt! Amint a gép adta, én szórtam az ablakon keresztül. Még a piaci galambok is fölkapkodták s a városház tetején olvasták a Hirharangot. Minden példány elfogyott. Nyomattam még tizezeret. Magam segitettem berakni a gépbe, s az utolsó lappal együtt engem is bekapott a gép és agyonmorzsolt. Hahaha! — Ezt álmodtam az éjjel. Ugy-e nagyszerü?

— Nem nagyon. Jobb szerettem volna, ha igazán bekapott volna a gép.

A friss szagu redaktor ur megvető tekintettel mért végig az ágyamban, mintha csak koporsóra akart volna mértéket venni a hosszuságomról, aztán fejébe nyomta a szőrkucsma fölé az én kalapomat, — pedig el sem tévesztheti, mert sohasem hordott kalapot; aztán — mint rendesen — rohant kifelé, mégis azzal a különbséggel, hogy most még a pipámat is elvitte a vágott dohányom mellé.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi miniszterium müködése Vörös László alatt.

Az ex-lex állapot elég sulyosan nehezedett az országra, de az ország gazdasági fejlődésében szerencsére nem okozott mélyebbre ható és nem reperálható kárt. Egyes üzemek és vállalatok szenvedtek — igy első sorban az épitőipar némely ágai — de a nagy iparvállalatok többé-kevésbbé meg vannak elégedve az elért eredménnyel. Legsulyosabban érzi ex-lex korszakot a kormány és elsősorban a pénzügyminiszterium, mert az adók nem folynak be és elkészülve kell lenni arra, hogy az elmaradt adók egyharmada, vagy talán fele is elvész. A többi miniszteriumok is érzik az ex-lex sulyát; — kivételt csak a kereskedelmi miniszterium képez, hol talán többet dolgoznak, mint valaha és valóban nagy eredményeket érnek el.

Ebben főérdeme van *Vörös* László kereskedelmi miniszternek és hüséges munkatársának, *Szterényi* államtitkárnak, akikre ugyan szintén nyomasztólag hatott a tartós válság, de nem akadályozta őket nagy és hasznos tevékenységük kifejtésében.

Kitünik ez az eredményből, melyeket a miniszterium az egyes reszortokban elért s melyekről a következőkben számolunk be:

Különös figyelmet forditott a kereskedelmi kormány a különböző szervezeti ügyekre. E téren a legfontosabb reformok egyike a kereskedelmi szakosztályok szervezése a miniszterium kebelében, melyek kizárólagos feladata a kereskedelem-politikai ügyek tanulmányozása és azok pontos előkészitése a jövő szerződési tárgyalásokra. A miniszterium meginditotta az egész államvasuti szolgálat ujjászervezését is. Az erre irányuló munkálatok ugyan még sok időt fognak igénybe venni, de az adminisztrációban már eddig is jelentékenyek a változások, melyek a kezelést nagy mértékben megkönnyitik. Igy például az irásbeli eljárás a minimumra redukáltatott; továbbá heti értekezletek létesitettek, melyekben a fontosabb ügyekről jelentést tesznek és azok felett döntenek; a miniszteriumban az összes vasuti ügyek egy osztályba egyesittettek. Szerveztetett továbbá egy országos közlekedési tanács, mely már legközelebb megkezdi tevékenységét. Egyszerüsitették az utak ügyének kezelését és reformálták az ipari felügyelőséget és az országos ipartanácsot is.

A posta-távirda és telefon ügyek is a lehetőséghez képest előmozdittattak. Direkt postaforgalom létesittetett Észak-Amerikával, továbbá megvan a budapest—belgrádi telefon-összeköttetés valamint a nexus Budapest és Berlin közt. Direkt összeköttetést nyer Budapest Galaccal, Brailával és Konstantinápollyal és végre megemlitendő, hogy tervben van a telefon előfizetési árának leszállitása.

Nagy tevékenységet fejtett ki a miniszterium az ipari és kereskedelmi ügyek terén is. A budapesti és vidéki ipari oktatást ujjászervezte, az uj ipartörvényt kidolgozta és az ipar és kivitel fejlesztésére is elkészitett egy törvényjavaslatot. A miniszterium rövid idő alatt 5700000 koronát forditott beruházásokra és tárgyalás alatt 15—25 millió korona beruházása áll.

Végül megemlitendő, hogy a miniszterium a társadalmi ügyekre is nagy gondot fordit. Legulóbb szabályoztattak az államvasuti munkások jogviszonyai és egy munkás kórház felállitása 600,000 K. kamatmentes kölcsön által mozdittatott elő.

46/1906. vhtói szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti VII. ker. kir. járásbiróságnak 1904. évi Sp. I. 1137/3. számu végzése következtében, **Dr. Csillag Hugó** ügyvéd által képviselt **Brack M.** és **társai** javára, **Hübner József** ellen 420 K. 91 f. s jár. erejéig 1904. évi szeptember hó 7-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 863 kor. 28 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: gyógytári állvány, árú, asztal, felszerelési anyag és butor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbiróság 1905. évi V. 1237/1. számu végzése folytán, 420 kor. 91 fill. tőkekövetelés, ennek 1904. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 176 koronában biróilag már megállapitott költségek erejéig, Baján, alperes lakásán és gyógytárában leendő eszközlésére **1906. évi február hó 24-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1906. évi január hó 24. napján.

Szegő
kir. bir. végrehajtó

11745/1905. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. telekkönyi hatóság közhirré teszi, hogy az árverést **dr. Bruck Samu** bajai ügyvéd által képviselt **Krikovszky József** és **Hetyei Gáspár** bajai lakosoknak, **Kukity Jánosné** szül. **Vujevics Jolán**, kiskoru **Vujevics Péter Pál** és kiskoru **Vujevics Mária** bajai lakosok mint **Vujevics János** örökösei elleni végrehajtási ügyében 160 kor. tőke, ennek 1905. évi október hó 6-tól járó 6% kamatai, 1% váltódij és 49 kor. 70 fill. eddigi, 19 kor. 30 fillér ezuttal és a még felmerülendő költségeknek, nemkülönben a csatlakozott **Szalai Lajos** bajai lakosnak 70 kor. tőke és jár. iránti követelése kielégitése végett az 1881. LX. t. cz. 144. és következő §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbiróság területén levő a bajai 326 számu betétben felvett I. 1—2 sorsz. 274. és 275. hrszámu Homokváros Szél-utca 204. számu ház, udvar és kertre, az 1881. évi 60. t. cz. 156. §. c) pontja értelmében 720 kor. kikiáltási árban ezennel elrendeli és arra Baján a telekkönyvi árverési helyiségben **1906. évi március hó 6. napjának délután 3 óráját** kitüzi, a midőn a fentebb körülirt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

A kir. tkvi hatóság Baja, 1905. december 27.

Major
kir. járásbiró.

Gáspár Ferenc

A föld körül

cimü **hat kötetes** müvének **első és második** kötete folyó évi **májusban** fog megjelenni, mely már most előjegyezhető

havi 2 koronás

részletfizetés mellett is.

Bővebb felvilágositást nyujt a mai számunkhoz csatolt prospektus.

Megrendelések küldendők

Kollár A.

könyvkereskedéséhez

Baja.

11863/1905. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az árverést **Dr. Lemberger Ármin** bajai ügyvéd által képviselt **Bajai Kölcsönös Segélyző Egyletnek, özv. Varga Lászlóné** szül. **Weber Rozália** bezdáni lakos elleni végrehajtási ügyében 700 kor. tőke, ennek 1904. évi szeptember hó 1-től járó 8% kamatai, 124 kor. 50 fillér eddigi, 31 kor. 30 fillér ezuttal és a még felmerülendő költségek kielégitése végett az 1881. LX. t.-c. 144. és következő §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbiróság területén levő, a bajai 109. számu betétben végrehajtást szenvedett nevén I. 1. sorszám alatt felvett 2714. hrsz. Belváros Parti-utca 309. számu házra 2400 korona kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Baján, a telekkönyvi árverési helyiségben leendő megtartására **1906. évi március hó 10-ik napjának délután 3 óráját** kitüzi, amidőn a fentebb körülirt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

A kir. tkvi. hatóság. Baja, 1905. december 30.

Temmer,
kir. járásbiró.

Aki kitünő étvágyfokozó asztali italt óhajt,

Aki gyénge, lábbadozó,

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg,

ne mulassza el saját érdekében a kitünő hatásunak elismert

HERKULES maláta tápsör ÖR

különlegességet inni.

Kellemes izü, bármeddig eláll, nem romlik.

Kapható minden nagyobb csemege-, füszer-kereskedésben, kávéházban, vendéglőben és a

Herkules Sörfőzde

szétküldési telepén.

Budapest, VII, Bethlen-tér 3/21.

Telefon 63—67. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidékre próbaküldemény 6 palack (5 kg.) postán utánvéttel.

Főraktár Baján:

DEUTSCH MÁTYÁS

cégnél.

Csinos kivitelü

névjegyek

rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

Minden könyvkereskedés utján kapható **dr. Müller** orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kitüntetett müve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen boritékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

Védjegy: „Horgony"

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál** és **meghülésknél** bedörzsölésére en használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üvege fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegygyel és a **Richter** czégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszertarban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszertára

az **„Arany oroszlánhoz", Prágában,**

Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Csak „SICULIA" névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásviz

a sós savanyuvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt artézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kétly, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI SICULIA forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyuviznek minősitik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

STAMPFL JENŐ

fűszerkereskedésében.

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók.

Szöllövessző!

A világhirü

Delaware

adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!!

A szőlészet kincse.

A phyloxerának ellentáll!!

Leirását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségü sima és gyökeres Deleware vessző eladás.

Czim:

Szigyártó és Jakáts

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Segesd. Központi iroda: **Felső-Segesd.**

(Somogy megye.)

Törlesztéses kölcsönök

födbirtokokra.

A magas kamatláb dacára kiszközlök kölcsönöket **földbirtokokra**

a régi olcsó kamatláb mellett.

A kölcsönök **azonnal** folyósittatnak **készpénzben.**

Felvilágositással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankegyesületi igazgató

SZEGEDEN.

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMÜ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ES KÖNYVKÖTÉSZETE, A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA.

Mindennemü könyvnyomdai munkák, ugymint: **könyvek, folyóiratok, báli- és lakodalmi meghivók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapirok, levélboritékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok,** stb. a legizlésesebb és diszes kivitelben készittetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett müvek a boltiáron megszerezhetők. Ugyszintén azok a legkedvezőbb részletfizetésre is szállittatnak.

Bármilyen könyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Nyomatott Kollár A. gyorssajtóján Baján.